

IFFR 2024 - VO onderbouw: Beeldbreken | les na het filmbezoek

Kunst Nederlands +5 Voortgezet speciaal onderwijs Middelbare school
vmbo t, mavo, havo, vwo Leerroute VT Leerroute M Leerroute H

Toon 7 meer

Les van [Filmeducatie](#)

In deze les zitten **11 slides**, met **tekstslides** en **1 video**.

🕒 Lesduur is: **45 min**

Introductie

Thema: Beeldbreken: waar/niet waar

Leerdoelen:

- Herkennen van het filmgenre mockumentary.
- Onderzoeken welke filmische elementen die een filmmaker tot zijn beschikking heeft die er voor zorgen dat je kunt gaan twijfelen aan de echtheid van wat je ziet en hoort.
- Bewustwording van nepnieuws.
- Het onderzoeken van waarheden en beargumenteren waarom iets waar is of niet waar is. Onderzoeken - luisteren - discussiëren.

Instructies

Deze LessonUp is gemaakt door IFFR en te geven in de klas na het filmbezoek.

Lesindeling:

1. introductie les en terugblik - 10 min.
2. nabespreken thema en film(s) - 10 min.
3. creatieve opdracht - 15 min.
4. reflectie en afsluiting - 10 min.

Duur van de les: 45 minuten.

Vorbereiding

Het is fijn om de les vooraf al een keer door te nemen. Voor de maakopdracht heb je materialen nodig. Verzamel deze voorafgaand aan de les.

Benodigheden

pen & papier

Thema

Beeldbreken: waar/niet waar

Leerdoelen

- Herkennen van het filmgenre mockumentary.
- Onderzoeken welke filmische elementen die een filmmaker tot zijn beschikking heeft die er voor zorgen dat je kunt gaan twijfelen aan de echtheid van wat je ziet en hoort.
- Bewustwording van nepnieuws.
- Het onderzoeken van waarheden en beargumenteren waarom iets waar is of niet waar is. Onderzoeken - luisteren - discussiëren.

Dit gaan we doen:

Jullie hebben een filmprogramma van het IFFR gezien in de filmzaal met het thema Beeldbreken.

Jullie hebben gezien hoe je dat thema op verschillende manieren kunt interpreteren. We hebben gezien hoe een filmmaker gebruik kan maken van een beeld dat iemand over iets of iemand anders heeft en hoe een maker juist met zo'n beeld kan willen breken in diens film. We hebben hele toegankelijke en bekende films gezien, maar ook meer experimentele films.

In deze les gaan we ons opnieuw focussen op verwachtingen, maar dan met een focus op feit en fictie, oftewel: waar/ niet waar.

Tip: Zet de notities aan door op het icoon met het schrijfblokje onderin de balk te klikken. Bekijk de notities vooraf of print ze uit. Hierin staat extra informatie.

Heb je nog niet eerder met LessonUp gewerkt? [Hier](#) vind je aanvullende informatie.

Het kan handig zijn om deze LessonUp te printen. Zo heb je alle aantekeningen bij de hand, als je de les geeft. Veel plezier!

Onderdelen in deze les

Slide 1 - Tekstslide

Deze LessonUp is gemaakt door IFFR en te geven in de klas na het filmbezoek.

Lesindeling:

1. introductie les en terugblik - 10 min.
2. nabespreken thema en film(s) - 10 min.
3. creatieve opdracht - 15 min.
4. reflectie en afsluiting - 10 min.

Duur van de les: 45 minuten.

Vorbereiding

Het is fijn om de les vooraf al een keer door te nemen. Voor de maak-opdracht heb je materialen nodig. Verzamel deze voorafgaand aan de les.

Benodigheden

pen & papier

Thema

Beeldbreken: waar/niet waar

Leerdoel

- Herkennen van het filmgenre mockumentary.
- Onderzoeken welke filmische elementen die een filmmaker tot zijn beschikking heeft die er voor zorgen dat je kunt gaan twijfelen aan de echtheid van wat je ziet en hoort.
- Bewustwording van nepnieuws
- Het onderzoeken van waarheden en beargumenteren waarom iets waar is of niet waar is. Onderzoeken - luisteren - discussiëren.

Vertel de leerlingen kort wat ze gaan doen:

Jullie hebben een filmprogramma van het IFFR gezien in de filmzaal met het thema *Beeldbreken*. Jullie hebben gezien hoe je dat thema op verschillende manieren kunt interpreteren. We hebben gezien hoe een filmmaker gebruik kan maken van een beeld dat iemand over iets of iemand anders heeft en hoe een maker juist met zo'n beeld kan willen breken in diens film. We hebben hele toegankelijke en bekende films gezien, maar ook meer experimentele films.

In deze les gaan we ons opnieuw focussen op verwachtingen, maar dan met een focus op feit en fictie, oftewel: waar/ niet waar.

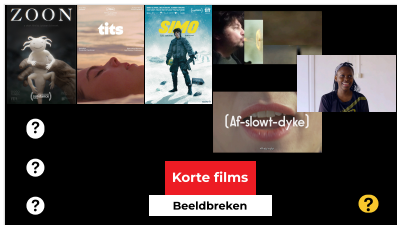
Tip: Zet de notities aan door op het icoon met het schrijfblokje onderin de balk te klikken. Bekijk de notities vooraf of print ze uit. Hierin staat extra informatie.

Heb je nog niet eerder met LessonUp gewerkt? [Hier](#) vind je aanvullende informatie.

Slide 2 - Tekstslide

Hier staat een overzicht van de betekenis van alle iconen in LessonUp. Zodra je op een **icoon** klikt, verschijnt er een tekst.

Slide 3 - Tekstslide

10 min. - nabespreken thema en film(s)

Op het IFFR laten we internationale films zien, maar ook films van Nederlandse filmmakers. Jullie bekeken de volgende korte films:

- Zoon
- Tits
- Simo
- Concatenation
- Afsluitdijk
- This is Me

Bespreek het bezoek kort na met de leerlingen:

Vraag 1

Eerste indrukken: wat vonden jullie van het filmbezoek?

Vraag 2

Weke film is je het beste bijgebleven?

Vraag 3

In welke film zag je het thema beeldbreken het best terug?

*Verdiepen, vraag 4:

In de les vooraf hebben we het gehad over verwachtingen. Waren de films zoals je verwacht had? Door welke film was je het meest verrast? Kun je hier iets meer over vertellen?

Slide 4 - Tekstslide

10 min. - nabespreken thema en film(s)

Vertel de leerlingen:

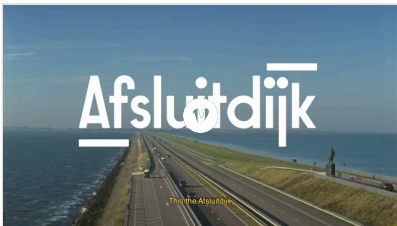
Voor de nabespreking zoemen we voor deze les in op de film 'Afsluitdijk' van Ewoudt Boonstra. Deze korte film doet qua stijl denken aan de arthouse films van Wes Anderson (o.a. Asteroid City (2023) en The French Dispatch (2021)). De inhoud van de film doet juist denken aan een documentaire.

Voor de film heeft de regisseur geprobeerd om je constant te laten twifelen: is wat je ziet en hoort echt waar, of niet?

We gaan de film nu nog een keer kijken. Let goed op wat je ziet én hoort.
Neem de volgende kijkvraag mee.

Kijkvraag:

- Op welke manieren zorgt de filmmaker ervoor dat je gaat twifelen of het verhaal van de film echt is of niet?

Slide 5 - Video

Deze slide heeft geen instructies

Slide 6 - Tekstslide
10 min. - nabespreken thema en film(s)

Behandel de kijkvraag:

- Op welke manieren zorgt de filmmaker ervoor dat je gaat twijfelen of het verhaal van de film echt is of niet?

Antwoord:

1. Script: de maker heeft veel aandacht besteed aan het script. De film begint nog geloofwaardig, maar wordt geleidelijk aan steeds absurder. Omdat de film geloofwaardig begint, heb je de neiging om de rest van de film ook te geloven.
2. Voice-over: de stem die over de afsluitdijk vertelt klinkt betrouwbaar en zeker van diens zaak.
3. Beeld: de beelden die je ziet passen bij de feitjes die je hoort. Hierdoor ondersteunen ze elkaar. Voorbeeld: je ziet in de film plattegronden en beelden met daar overheen lijnen die lijken te bevestigen wat de stem vertelt.

Slide 7 - Tekstslide

Vervolg nabespreken

FILM/ MEDIA THEORIE

Voor film en televisie is er een speciaal genre dat speelt met de grenzen tussen documentaire en fictie. De film wordt dan gepresenteerd als documentaire, maar het onderwerp is nep.

Vaak gaat het hierbij om komedies, waarin er op een grappige manier kritiek wordt geleverd op het onderwerp (dit noemen we satire).

Vraag 1:

Wie weet hoe het genre van nep documentaires heet?

Antwoord 1:

Dit genre heet 'mockumentary'. Mockumentary is een samenstelling van de Engelse woorden mock (nep/) en documentary (documentaire).

Vraag 2:

Heeft iemand weleens een mockumentary gezien? Kun je een voorbeeld noemen?

Antwoord 2:

TV- series zoals 'The Office', 'Modern Family' en 'What we do in the shadows'. En films zoals 'Borat' en de klassieker 'This is Spinal Tap'.

Hoewel ze geen humor bevatten, hebben ook horrorfilms zoals 'Paranormal Activity' en 'the Blair Witch Project' elementen van een mockumentary in zich.

Ook in het nieuws, de krant en op social media komt het steeds vaker voor dat er onjuiste informatie als waarheid wordt verkocht.

Vraag 3:

Hoe noemen we het als nieuws gepresenteerd wordt als de waarheid, terwijl het eigenlijk niet zo is?

Antwoord 3:

fake news / nepnieuws

Vertel de leerlingen:

De regisseur van Afsluitdijk heeft zich door fake news laten inspireren voor deze film. Hij reed zelf over de Afsluitdijk toen de nieuwslezer op de autoradio vertelde over Donald Trump en zijn veelvuldig gebruik van fake news. Zo kwam hij op

het idee om een fictie-film te maken over de Afsluitdijk, maar dan vol met verzonnen feitjes.

Slide 8 - Tekstslide 15 min. - creatieve opdracht

Inleiding opdracht

Vertel de leerlingen:

Zoals we net besproken hebben is 'Afsluitdijk' een fictie film vol met vreemde feitjes, waarvan je niet weet of ze waar zijn of niet.

Vraag de leerlingen:

Welk van de beweringen uit de film is of zijn waar?

1. De eerste plannen voor de Afsluitdijk waren bedacht door Cornelis Lely.
2. Er zit een knik halverwege de afsluitdijk door een miscommunicatie tussen de steden aan beide kanten.
3. De straatmarkeringen van de Afsluitdijk zijn net zo breed als de markeringen van de baseline op het tennisveld, omdat de architect gek was op tennis.
4. De afsluitdijk is exact zo breed als twee tennisvelden, omdat de architect gek was op tennis.

Antwoorden:

1. De eerste ideeën voor de Afsluitdijk zijn bedacht door Cornelis Lely. De namen Lely en Dudok zijn 1 van de weinige dingen in de film die echt zijn.
3. Maar ook feit 3 is echt waar. Dit bleek echter toevallig zo te zijn en is niet bewust zo bedacht, zoals in de film wordt gesuggereerd.

Slide 9 - Tekstslide

Vervolg creatieve opdracht

De opdracht:

Maak groepjes van 3-4 personen.

Vertel de leerlingen:

Net als in 'Afsluitdijk' ga je proberen of je een ander kunt laten twijfelen over de waarheid van feiten. Je gaat hiervoor twee waarheden opzoeken en twee onwaarheden verzinnen over een plek naar keuze.

1. Kies een herkenbare plek bij jou in de buurt. Dit kan bijvoorbeeld de school zijn, een bijzonder gebouw, een standbeeld of de plaatselijke sportvereniging.
2. Je krijgt 5 minuten om op internet onderzoek te doen naar de plek van jouw keuze.
3. Schrijf 2 waarheden op over de door jouw gekozen plek. Probeer hiervoor feitjes te kiezen waarvan je denkt dat een ander zou kunnen twijfelen over de echtheid ervan.
4. Verzin nu nog 2 onwaarheden over de door jouw gekozen plek.
5. Neem de 4 feitjes over op je blad papier in een willekeurige volgorde.
6. Lees je feitjes voor aan de anderen in jouw groepje. Weten ze de feiten aan te wijzen die echt waar zijn?

Nabespreken:

- Lukte het de anderen om de waarheden aan te wijzen?
- Waardoor kwam dat? Of waardoor juist niet?
- Was iedereen het met elkaar eens, of verschilden de meningen?

Slide 10 - Tekstslide
10 min. - reflectie en afsluiting
Vertel de leerlingen:

We zijn vandaag verder gegaan met het thema *Beeldbreken* en hebben het gehad over het gebruik van feit en fictie in film en media in de vorm van mockumentary en fake news.

Stel n.a.v. het leerdoel de volgende vragen aan de leerlingen:

Vraag 1:

Hoe was het om meer te weten te komen over de waarheden en onwaarheden uit de film 'Afsluitdijk'?

Vraag 2:

Wat heb je geleerd over hoe je als filmmaker de kijker kan foppen met waarheden verspreiden die eigenlijk niet kloppen?

Vraag 3:

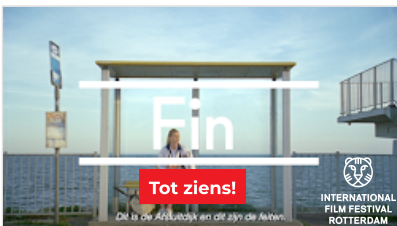
Hoe was het voor je om zelf nep nieuws te maken?

Vertel de leerlingen:

Tijdens het bekijken van het filmprogramma, onderzochten we wat de rol is van verwachtingen wanneer we naar iets kijken en hoe een filmmaker daarmee kan spelen. We hebben gesproken over verwachtingen die iemand kan hebben over een ander, over vooroordelen en over hoe erg feit en fictie soms op elkaar kunnen lijken, zoals in een mockumentary of bij fake news.

Bespreek eventuele overige vragen van de leerlingen.

Vraag hen wat ze hebben geleerd van deze lessen. Denken ze nu iets anders na over verwachtingen die ze hebben van elkaar en van de dingen om hen heen of hebben ze iets nieuws geleerd over films?

Slide 11 - Tekstslide

Dit is de laatste slide van de LessonUp na afloop van het filmbezoek.

Je vindt meer filmprogramma's met LessonUps op onze [website](#).

We hopen dat je veel plezier gehad hebt en je weer terug te zien bij IFFR.